

ETT VÄSTERÅS FÖR MÄNNISKOR, INTE MARKNADEN

Vänsterpartiet Västerås kommunpolitiska program 2022-2026

Inledning

Vi bygger framtiden tillsammans. Alla vi som lever våra liv här i Västerås. Det finns mycket som är bra med vår kommun, men mycket som kan bli bättre. Vi är många som känner att tryggheten minskar och att samhällsgemenskapen slås sönder.

Vi oroar oss över utvecklingen med privata företag som gör vinster på våra sjuka föräldrar och på våra syskon som har rätt till särskilt stöd. Vi läser om omsorgsbolag som roffar åt sig och låter äldre dö i ensamhet på boendet. Vi vet att skolkoncerner sparar in på lärare så att barnen inte får tillräckliga kunskaper.

När marknadsideologin får styra och politiker flyr sitt ansvar blir samhället mer sårbart. Vi som redan har det tufft känner av försämringarna in på bara skinnet. Pandemin har gjort problemen tydligare. De äldre har drabbats hårdast av viruset, men också vi som bor trångt och har yrken som inte går att utföra i hemmet framför en skärm.

Coronakrisen har slagit extra hårt i Västerås, en kommun med stora klasskillnader. Tar du treans buss från Råby till Talltorp så fördubblas nästan medelinkomsten medan ohälsan minskar radikalt. I delar av vår kommun växer barn upp i fattigdom. Andelen fattigpensionärer ökar. Arbetarkvinnors livslängd sjunker.

Ansvarvilar tungt på de högerpolitiker som med god hjälp av socialdemokrater har fört en konsekvent marknadsliberal politik under de senaste trettio åren. Område efter område har underställts privata företagsintressen. Men skola, vård, omsorg, bostäder, jobb, infrastruktur, klimatsatsningar och trygghetssystem är områden där marknaden gör ett uselt jobb.

Det är nog med skandaler nu. Våra gemensamma pengar – skatten som du och jag betalar – ska gå till skola, vård och omsorg. Inte till aktieägare i välfärdsföretag.

Det är hög tid att agera. Ju längre tiden går utan att något görs, desto mer förvärras problemen. Den blinda tron på marknaden är gårdagens politik. Vänsterpartiet har politiken för framtiden.

Ett Västerås som håller ihop

Vänsterpartiet vill bygga en sammanhållen kommun. När marknadskrafterna släpps fria, som i Västerås, går utvecklingen åt motsatt håll. Ökade inkomstskillnader, bostadssegregation och privatiseringar har skurit djupa revor mellan stadsdelar och människor. Våra livsvillkor, vår närmiljö och vår framtidstro ser väldigt olika ut.

Bostadssegregationen är ett av de största problemen i Västerås. För att motverka segregationen behöver det finnas hyresrätter, bostadsrätter, flerbostadshus och villor i alla våra bostadsområden.

Bostadsbristen är ett annat stort problem. Vänsterpartiet tog och vann fajt mot marknadshyror, nu vill vi bygga fler hyresrätter med rimliga hyror. Det är fullt möjligt att lägga om bostadspolitik. Kommunen behöver ställa hårdare krav vid nybyggnation så att hyrorna kan hållas nere, motverka lyxrenoveringar och sluta sälja ut eller ombilda kommunens lägenheter.

Vi är många som upplever att samhällsservicen är ojämnt fördelad. Det är inte bara en känsla utan en verklighet. Bankkontoren finns numera i city, butiker försvinner ut till externa shoppingcenter. Kommunal service monteras ner i stadsdelar, serviceorter och på landsbygden.

Istället för ett välfärdssystem som jämnar ut skillnader tar ideella krafter ett allt större ansvar för att alla ska ha ett drägligt liv. Ett av de senaste exemplen är den matcentral som har öppnat på Bäckby och som delar ut mat till behövande.

Vänsterpartiet vill bygga en kommun som ger alla invånare samma förutsättningar. Oavsett om du bor på Bäckby, i Tillberga, på landsbygden eller mitt i stan ska du ha tillgång till god samhällsservice och kommunikationer. Ditt närområde ska vara levande med exempelvis mötesplatser, grönska, kultur, spontanidrott, arbete och affärer. När vi bygger, tar hand om och utvecklar vår kommun ska människan vara i fokus – inte marknaden.

Rädda välfärden

Att värna välfärden har alltid varit viktigt för Vänsterpartiet. Särskilt i en tid när välfärden nedmonteras och privata välfärdsföretag utnyttjar varje möjlighet att tjäna pengar på barn, ungdomar och äldre. En fungerande förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg är ryggraden i vår kommunpolitik.

En gång i tiden hade Sverige världens bästa förskola och skola. Nu sticker vi ut på ett annat sätt. Inget annat land har en skolpolitik som överför lika mycket makt, kontroll och skattemedel till privata företag. I Västerås går vart tredje barn i en fristående skola. Det är ovanligt många även med svenska mått mätt.

I klassrummet är vinstintresset ett hinder för kunskap, utveckling och jämlikhet. Sedan det fria skolvalet och friskolereformen infördes har kvaliteten och resultaten försämrats medan skolsegregationen har ökat, enligt forskningen. Dessutom urholkar marknadsskolan de kommunala skolornas ekonomi. Vi vill sätta stopp för vinstdrivande företag på skolområdet. Alla barn förtjänar en god start i livet.

Den senaste mandatperioden har Västerås ledande politiker skurit ner på socialtjänsten och stramat åt det förebyggande arbetet. Det har slagit hårt mot dem som behöver stödet från samhället allra mest. Inget barn ska behöva växa upp med en klump i magen och oroa sig över familjens ekonomi. Har du en funktionsnedsättning ska det inte styra i vilken grad du kan ta del av samhällslivet.

Skandalerna inom äldreomsorgen har avlöst varandra. Privata företag lägger beslag på skattepengar som borde gå till verksamhet och inte utdelning till aktieägarna. Vi som bor i Västerås ska inte behöva tvivla på att vi får tillgång till ett tryggt boende, god omsorg och den vård vi behöver när vi blir äldre.

Istället för att prioritera välfärden har svångremmen dragits åt runt skola, vård och omsorg. Nu är de negativa konsekvenserna tydliga. Vänsterpartiet vill satsa på, bygga ut och förbättra välfärden. Den kommun som inte kan hjälpa, stötta och ta hand om de av oss som har det svårast sviker sitt uppdrag.

Marknadslösningar passar inte för välfärden. När marknaden bedriver välfärd är ägarnas intressen – effektiviseringar, flexibilitet, avkastning – i centrum. Då kommer glädjebetyg och vägda blöjor som ett brev på posten. Låt oss ta tillbaka välfärden och sätta våra behov i centrum.

En rättvis klimatomställning

För att klara av klimatomställningen behöver vi genomföra den tillsammans. För Vänsterpartiet är det självklart att omställningen ska ske på ett rättvist sätt för att inte de av oss med minst resurser ska drabbas hårdast. Klimatsmarta politiska beslut och investeringar ska leda oss alla i arbetet mot ett hållbart samhälle. Det kommer att krävas stora förändringar, vilket också ger oss möjlighet att rätta till mycket av det som är fel i dagens Västerås och bygga en kommun som tar ansvar för klimatomställningen.

I Västerås, Sverige och världen växer en klimatrörelse sig stark med stora krav på politiken för en snabb och genomgripande omställning. Det är en rörelse som med rätta ställer krav på systemförändringar, för kapitalismen håller på att göra jorden obebodlig. Idag står hundra privata företag för sjuttio procent av världens koldioxidutsläpp.

Västerås stad behöver ta ett stort ansvar för klimatet. Genom många små förbättringar kan kommunen skapa förutsättningar för ett hållbart samhälle. Det handlar bland annat om att verka för fler gröna jobb, ersätta fossil energi med grön energi och att bygga ut laddstrukturen för elbilar.

En av Vänsterpartiets största satsningar på klimatet är att stegvis trappa ner biljettpriserna i kollektivtrafiken till nolltaxa. Avgiftsfria bussar får fler att välja kollektivtrafik och gynnar de av oss som redan åker mest buss – kvinnor, ungdomar och låginkomsttagare.

För att minska jordbrukets klimatavtryck vill vi att kommunen i sina upphandlingar handlar ekologiskt och närodlat. Då får du som elev, eller boende på ett äldreboende, också god kvalitet på den mat du serveras. Genom att bygga klimatsmarta bostäder med rimliga hyror så minskar vi miljöpåverkan, skapar fler jobb och ger fler möjlighet att bo och leva i Västerås.

Vi vill också att kommunen ska uppmuntra och underlätta för oss att bli bättre på återvinning och delningsekonomi. Det ska vara lätt att göra rätt. Fler bilpooler i våra bostadsområden så du kan dela bil, gärna en elbil, med dina grannar. Fler fritidsbanker och kulturbanker så att du enkelt kan låna idrottsutrustning och musikinstrument till dig själv och dina barn.

Genom att vi satsar på kollektivtrafiken, cyklister och gångtrafikanter kommer fler av oss kunna lämna bilen hemma. Det minskar koldioxidutsläppen. Vi kommer också få en trivsammare citykärna.

Vi befinner oss i ett klimatnödläge. Det går inte att sitta still i båten. Det går inte att överlåta framtiden till marknadskrafternas godtycke, framtiden tillhör oss alla.

Genom politiska beslut och investeringar skapar vi förutsättningar för oss alla att bidra till ett hållbart samhälle.

Trygga jobb

Att ständigt leva med oron att pengarna inte ska räcka till skapar en stor otrygghet för många västeråsare. Med en aktiv jobbpolitik kan fler få ett arbete eller en sysselsättning som garanterar en egen försörjning.

De senaste tio åren har arbetslösheten aldrig varit under åtta procent i Västerås. Många har gått lång tid utan jobb. Det har förödande effekter på vår livskvalitet, på jämlikheten och på jämställdheten. De av oss som har ett jobb gå till har väldigt olika arbetsförhållanden. Det är betydligt fler som bor på Rönnby som har en trygg anställning än de som bor på Bäckby.

Som ett politiskt parti på kommunal nivå har Vänsterpartiet stor möjlighet att påverka Västerås stad som arbetsgivare. Under pandemin har personalen på våra äldreboenden uppmärksamats. Med märken från munskydd och visir har det tröstats och jäktats – bokstavligen med livet som insats. Applåder i all ära, men nu behövs mer resurser och mer personal.

Utöver situationen i äldreomsorgen ser vi hur många som jobbar i förskolan, skolan och socialtjänsten också sliter ut sig när besparingskrav kombineras med ett allt mer intensivt arbetstempo. Antalet anställda har inte ökat i samma takt som västeråsarna har blivit fler.

För att klara välfärden måste vi vara fler som delar på arbetsuppgifterna. Och för att fler ska kunna tänka sig att jobba eller jobba kvar i skolan, vården eller omsorgen behöver vi ha tryggare arbetsvillkor. Det ska vara en självklarhet att kommunen erbjuder löner som det går att leva på, en hållbar arbetsmiljö och goda möjligheter att utvecklas i sitt yrke.

Du ska orka jobba hela vägen fram till pensionen. Tyvärr är det många med arbetaryrken som inte gör det, främst i kvinnodominerade yrken. Sjukskrivningar och utslagningen från arbetslivet är ett allvarligt samhällsproblem. Kvinnor står fortfarande för större delen av det obetalda arbetet och drabbas värst av stressen och känslan av otillräcklighet. Vi vill därför införa en arbetstidsförkortning med sikte på sex timmars arbetsdag i kommunens verksamheter.

Västerås arbetsmarknad måste fungera. Kommunen behöver stärka arbetet med arbetsmarknadsinsatser och utbildning så att fler kommer i egenförsörjning. Vi ska också skapa nya jobb genom att fortsätta utveckla kommunen och investera i fler välfärdsjobb.

Demokrati i vardagen

Många har tappat tron på politiken eftersom samma marknadsliberala politik, i samma ödesdiga riktning, har förts val efter val. Att återupprätta politikens roll, och utkräva ansvar från de som bestämmer, är något som vi är med och gör tillsammans. Politik ska inte vara något som händer någon annanstans.

Demokratin försvagas när marknaden får styra över allt fler områden. I en demokratisk församling (en kommun, en förening, ett kooperativ) är din röst värd lika mycket som alla andras. På marknaden är tjockleken på din plånbok avgörande. Vänsterpartiet vill se mer demokrati i Västerås, på fler områden, varje dag.

Det finns ett samband mellan klass och valdeltagande. Resursstarka människor är mer benägna att rösta. Valdeltagande hänger också ihop med om vi känner oss sig delaktiga i samhället eller inte.

För demokrati handlar inte bara om att gå och rösta vart fjärde år. Det handlar även om att du som bor hos Mimer ska kunna påverka processen när din lägenhet ska renoveras. Om att du som jobbar inom kommunens verksamheter ska få ökat inflytande på din arbetsplats. Att du som tar kontakt med kommunen får ett värdigt bemötande, oavsett din bakgrund.

Demokratin stärks när människor möts och samverkar på lika villkor. Här kan kommunen bidra med fler gemensamma ytor, till exempel fritidsgårdar, scener och föreningslokaler. När människor går samman och gör det de älskar blomstrar kommunen. Kommunen bör därför göra mer för att underlätta för Västerås föreningsliv.

För att fler ska få mer att säga till om vill vi se demokratikontor i våra stads- och kommundelar. Gärna med en egen budget så att vi som bor i området kan ta ställning till investeringar och andra satsningar i närmiljön.

Avslutning

Det är tid för förändring. Valfärden måste byggas upp, jämlikheten stärkas och politiken måste ta ansvar för samhällsutvecklingen och utgå från människors behov. Vi kan inte låta marknadskrafter och privat riskkapital fortsätta håva in våra skattepengar genom att ta dem från elever, gamla och sjuka.

Den förda politiken i Västerås är ingen naturlag. Det är politiker som fattat beslut om varje enskild privatisering. Varje systemskifte. Varje nedskärning av viktig verksamhet. De snabbt växande klyftorna och förlusten av trygghet och gemenskap har inte varit oundvikligt.

Under de senaste två mandatperioderna har Socialdemokraterna och Miljöpartiet samarbetat med borgerliga partier i Västerås. Det har inneburit utförsäljningar av Mimers lägenheter och Kristiansborgsbadet, fler marknadslösningar i valfärden, stora nedskärningar i socialtjänsten och dyrare bussbiljetter för barn och äldre.

Vänsterpartiet är ett socialistiskt, feministiskt parti som vilar på ekologisk grund. Vi är partiet som garanterar ett stopp på denna dåliga politik. Vårt mål är att styra i Västerås stad – ensamma eller tillsammans med andra. Vi samarbetar gärna med andra partier, men bara om resultatet av arbetet är en politik som minskar klyftor och utvecklar valfärden. Det är alltid innehållet i politiken som är avgörande.

Du som väljare håller förmodligen inte med oss i alla frågor. Det är ok. Men detta valår är det viktigt att lägga sin röst på ett vänsterparti som du kan lita på och som har modet att stå upp för sina ideal. För den som vill ha mer vänsterpolitik så finns det bara Vänsterpartiet att rösta på i detta val.

Det är tillsammans vi bygger framtiden. Du som vill ha en politik för att förhindra klimatkatastrofen, för förbättrade trygghetssystem och stärkt välfärd och jämlikhet, rösta på Vänsterpartiet!

NU VÄNDER VI UTVECKLINGEN I VÄSTERÅS

- ✓ **Fler billiga hyresrätter**
- ✓ **Stoppa marknadsskolan**
- ✓ **Sänk priset på bussen**
- ✓ **Trygg äldreomsorg**

